

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

Brno, 16. 9. 2020
sp. zn. Zin 163/2020

P. N.
trvale bytem
XY,
XY,
t. č. P.O.BOX 1,
789 53 Mírov

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“)

Vážený pane N.,

Nejvyšší soud jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 informačního zákona obdržel dne 1. 9. 2020 Vaši žádost o poskytnutí informace sp. zn. Zin 163/2020, v následujícím znění (přepis písemné žádosti, zvýraznění doplněno):

„1. Žadatel dle zákona o svobodném přístupu k informacím č. 106/1999 Sb. (dále jen INFZ) požaduje přímé poskytnutí následujících informací ve smyslu ustanovení § 6/2 INFZ:

2. Sdělení spisových značek (a rozhodujících soudů, nejde-li o Nejvyšší soud ČR), judikátů R 45/1978 a R 46/1996, oba publikovány v Trestní řád komentář, JUDr. Šámal a spol., § 32 TR.Ř.

3. Je-li to možné, sdělení, zdali tyto judikáty byly zákonným způsobem překonány. Či existují-li novější judikáty a soudní rozhodnutí o stejné otázce (provádění důkazů před sdělením obvinění) – mimo mě již známých rozhodnutí 4 Tz 2/2014 a 6 Tz 14/2014.“

Ad 2 povinný subjekt sděluje, že v případě judikátu R 45/1978, který byl pod uvedeným označením publikován ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, konkrétně v č. 7-8/1978, se nejedná o rozhodnutí senátu (tehdejšího) Nejvyššího soudu, nýbrž se jedná o „Stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky v otázke, v akom procesnom postavení možno vypočúvať bývalého spoluobvineného a za akých podmienok možno pročitáť jeho predchádzajúcu výpoveď“, tedy jde o stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR, sp. zn. Tpjf 68/77.

V případě judikátu R 46/1996, který byl pod uvedeným označením publikován ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, č. 10/1996, se jedná o rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě - pobočky Olomouc, sp. zn. 2 To 50/96.

Povinný subjekt dále sděluje, že setrvává na názoru vyjádřeném už v rámci předchozích řízení sp. zn. Zin 157/2020, Zin 92/2020, Zin 128/2019, Zin 117/2019 a Zin 110/2019 tedy že Nejvyšší soud oficiálně neviduje publikaci svých rozhodnutí v různých soukromých sbírkách judikatury či v rámci právních informačních systémů. Rozličné sbírky soudních rozhodnutí jsou vydávány soukromými osobami, které nepotřebují k publikaci rozhodnutí souhlas Nejvyššího soudu. Nejvyšší soud proto nemá a nemůže mít úplný přehled o tom, v jakých sbírkách byla ta která rozhodnutí publikována. Je významný rozdíl, zda žadatelé na základě sbírkového označení judikátu žádají po Nejvyšším soudu pouhé „ztotožnění“ konkrétního rozhodnutí, které Nejvyšší soud v minulosti vydal (v takovém případě se pro povinný subjekt jedná o existující informaci a není důvod nesdělřit spisovou značku daného rozhodnutí), od situace, kdy naopak po povinném subjektu požadují aktivní vyhledávání místa (případně míst) publikace konkrétního rozhodnutí Nejvyššího soudu. V tomto případě se již jedná o vytváření nové, dosud neexistující, informace, kterou by musel povinný subjekt vytvořit čistě pro účely vyřízení žádosti o informaci. Zároveň by takové vytváření nové informace znamenalo pro povinný subjekt nepřiměřenou zátěž a nemožnost ověřit si, zda je informace skutečně úplná.

Jelikož jste v rámci projednávané žádosti požadoval pouze informaci, kde byla uvedená sbírková rozhodnutí publikována pod Vámi uvedenými označeními, tak tato výše popsaná situace de facto nenastala – povinný subjekt rozhodnutí vyhledával pod Vámi uvedeným údaji mezi jednotlivými svazky vydaných Sbírek, kterými disponuje, neboť se podílel (v případě judikátu R45/1978 jeho předchůdce Nejvyšší soud ČSSR a v případě judikátu R 46/1996 přímo Nejvyšší soud se sídlem v Brně) na vydání těchto Sbírek. Není tak důvodu pro odmítání žádosti, byť i jen zčásti. Povinný subjekt výše citované upozornění znovu přiložil jen pro Vaše možné další žádosti o informace, aby byl jeho postup v takových modelových případech co nejvíce předvídatelný.

Ad 3 povinný subjekt sděluje, že nemůže provádět jakýkoli další výklad rozhodnutí Nejvyššího soudu (či jiných soudů), nebo vyhledávat další „navazující“ judikaturu, která by konkrétní rozhodnutí dále rozvíjela (nebo je překonala). Tímto postupem by překračoval rámec poskytování existujících informací podle informačního zákona. Takový požadavek by povinný subjekt musel odmítnout (vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti). Tato situace však v projednávané žádosti nenastala – samotný požadavek jste formuloval jako „obecný“ dotaz na možnosti Nejvyššího soudu – *„Je-li to možné, sdělení, zdali tyto judikáty byly zákonným způsobem překonány. Či existují-li novější judikáty a soudní rozhodnutí o stejné otázce (provádění důkazů před sdělením obvinění)...“*. Povinný subjekt tak dospěl k závěru, že je tento požadavek možné kladně vyřídit tímto (byť ve své podstatě negativním) sdělením.

Nejvyšší soud systematicky neviduje případy, kdy došlo k „překonání“ jeho dřívějších rozhodnutí. Povinný subjekt v roli správního orgánu nemůže zasahovat do rozhodovací činnosti soudů a vyslovovat se k aplikovatelnosti dřívějších rozhodnutí či aktivně vyhledávat dotčenou judikaturu jak Nejvyššího soudu, tak i ostatních soudů (v tomto případě k provádění důkazů před sdělením obvinění). Pokud by tedy správa Nejvyššího soudu, která je příslušná k vyřizování žádostí podle informačního zákona, odpověděla na dotazy týkající se rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu (či jiných soudů) či výkladu právních norem, nepřiměřeně by tím zasáhla do nezávislého soudního rozhodování, neboť k zodpovězení těchto otázek je v rámci Nejvyššího soudu oprávněno pouze to rozhodovací těleso (např. senát), které je podle rozvrhu práce příslušné k rozhodování konkrétní věci spadající do jurisdikce Nejvyššího soudu. Je tedy třeba znovu zrekapitulovat, že povinný subjekt jako správní orgán

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK

vedoucí oddělení styku s veřejností

není kompetentní osobou k poskytování právních rad. Informační zákon nestanovuje povinnost „vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice“. Osoby, které poskytují právní rady, resp. jsou k tomu způsobilé, jsou předmětem zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

Povinný subjekt dodává, že **tato ustálená rozhodovací praxe (odmítání žádosti o rešerše rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu či odmítání žádosti o právní rady) byla potvrzena i ze strany nadřízeného (odvolacího) orgánu.** K tomu viz např. rozhodnutí ze dne 4. srpna 2020, č. j. UOOU-03164/20-3, v němž je uvedeno mj. následující (z výraznění doplněno): „*Je zde tedy třeba aplikovat ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., které stanoví, že se „povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“ V tomto případě se jedná o vysvětlení usnesení, která sama odůvodnění obsahují, je možno je nalézt na webových stránkách povinného subjektu. Jestliže se žádost o informace týká názoru povinného subjektu na určitou záležitost, který má povinný subjekt teprve zaujmout, pak se judikatura shoduje, že je zcela namístě takovou žádost odmítnout s odkazem na § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Sám povinný subjekt odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a uvedl např. rozhodnutí č.j. 8 As 9/2013-30. /.../*

Pokud tedy povinný subjekt vyhodnotil, že se jedná o poskytování právní rady či vysvětlení konkrétní právní kauzy, což povinnému subjektu nepřísluší, jedná se o správný právní názor. Jiný postup by byl zásahem do nezávislosti soudu a rozhodovací činnosti konkrétního soudce či senátu, kterou je konkrétní soudce či senát pověřován dle příslušného rozvrhu práce dle konkrétního soudu. Nad rámec výše uvedeného Úřad uvádí, že žadatelku zřejmě zmátl výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení, u kterého je uvedeno, že se v souladu s ustanovením §243f odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, se nezdůvodňuje, **což potvrzuje závěr, že není naplněn smysl zákona č. 106/1999 Sb. a je požadována právní porada.**

Nadřízený orgán v daném případě neshledal rozpor s platnými právními předpisy při vyřízení žádosti o informace povinným subjektem. Postup povinného subjektu je v souladu s platnými právními předpisy.

Žadatelka v rámci podaného odvolání nevedla žádné skutečnosti, které by výše uvedený závěr a postup povinného subjektu zpochybnily. Na základě výše uvedeného odůvodnění shledal Úřad postup povinného subjektu při vyřízení žádosti o informace i vydané rozhodnutí v souladu s platnými právními předpisy, proto rozhodnutí povinného subjektu potvrdil a odvolání zamítl.“

Závěrem považuje povinný subjekt za vhodné upřesnit, že zákonným označením Nejvyššího soudu je od 1. 4. 2002 podle § 10 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, „Nejvyšší soud“, tedy nikoli např. „Nejvyšší soud České republiky“, „Nejvyšší soud ČR“ či „Nejvyšší soud v Brně“ nebo „Nejvyšší soud Brno“. Je pravdou, že do 31. 3. 2002 již zrušený zákon č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, používal zákonné označení „Nejvyšší soud České republiky“, tento zákon o soudech a soudcích byl však k 1. 4. 2002 nahrazen novým zákonem, který již pracuje pouze s označením „Nejvyšší soud“.

Poučení: Pokud se způsobem vyřízení žádosti nesouhlasíte, můžete podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení této informace. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který informaci poskytl.

S pozdravem

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností,
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona